

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ І ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР»

(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Розробник:

Ільченко Алла,

доцент кафедри гуманітарних і соціальних
дисциплін, к.пед.н., доцент

Полтава, 2021 р.

Назва навчальної дисципліни	Вища освіта України і європейський освітній простір
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Ільченко Алла , к. пед. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 454, навчальний корпус № 4 e-mail: alla.ilchenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/ilchenko-alla-myhaylivna
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень*
Спеціальність, спеціалізація	міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Попередні умови для вивчення дисципліни	дисципліни, які передують їй вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Філософія», «Історія та культура України».

*для галузі знань 21 Ветеринарна медицина

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з науково-методологічними засадами освітньої діяльності; надання знань щодо організації системи вищої освіти в Україні та інших європейських країнах; формування світоглядного розуміння глобалізаційних процесів у вищій освіті, концептуальних основ її модернізації, трансформації та реформування в процесі інтеграції в європейський освітній простір.

Основні завдання навчальної дисципліни: сформувати поняття цивілізаційної ролі вищої освіти в умовах «суспільства знань»; визначити роль європейського освітнього простору в глобалізованій системі вищої освіти, значення політичних, соціальних, економічних та освітніх чинників в процесі євроінтеграції вітчизняної вищої освіти; дослідити принципи функціонування європейського освітнього простору та характер трансформацій вищої освіти України в європейський освітній простір; вивчити зусилля наукової та освітнянської громадськості, урядів країн Європи до істотного підвищення конкурентоспроможності європейської системи освіти у світовому вимірі; визначити перспективи розвитку європейського простору вищої освіти та місця вищої освіти України в ньому.

Компетентності		Програмні результати
Загальні	фахові	
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, уміння використовувати їх у професійній і соціальній діяльності. ЗК2. Навички використання	СК1. Знання основ методології і організації освітньої діяльності згідно європейських вимог. СК2. Здатність аналізувати й структурувати проблеми вищої освіти, визначати шляхи і засоби забезпечення умов для здобуття якісної освіти.	ПРН 1. Уміти самостійно аналізувати, систематизувати, пояснювати зміст, сутність, принципи модернізації сучасної системи вищої освіти. ПНР 2. Уміти застосовувати необхідні інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності.

інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень.		ПНР 3. Уміти застосовувати творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності, здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності.
--	--	--

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вища освіта. Правові основи вищої освіти в Україні.

Тема 2. Історія вищої освіти.

Тема 3. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні.

Тема 4. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.

Тема 5. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими державами.

Тема 6. Концептуальні аспекти формування єдиного європейського освітнього простору.

Тема 7. Адаптація української системи освіти до європейських вимог.

Тема 8. Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти як складова інтегрування в європейський освітній простір.

Тема 9. Стратегії розвитку європейської вищої освіти.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90.

Кількість кредитів – 3.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	н/п	с.р.		л	п	лаб.	с.р.
Тема 1. Вища освіта. Правові основи вищої освіти в Україні.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	6
Тема 2. Історія вищої освіти.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	10
Тема 3. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	10
Тема 4. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	10
Тема 5. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства	10	2	-	-	-	8	10	-	-	-	10

України з іншими державами.											
Тема 6. Концептуальні аспекти формування єдиного європейського освітнього простору.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	10
Тема 7. Адаптація української системи освіти до європейських вимог.	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	8
Тема 8. Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти як складова інтегрування в європейський освітній простір.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	10
Тема 9. Стратегії розвитку європейської вищої освіти.	10	-	-	-	-	10	10	-	-	-	10
В т.ч. індивідуальні завдання (контр. робота)	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	4	2	-	84

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів	Форми оцінювання результатів навчання
ПРН 1. Уміти самостійно аналізувати, систематизувати, пояснювати зміст,	30	30	18	ведення конспекту; опитування, участь у дискусіях;

сутність, принципи модернізації сучасної системи вищої освіти.				виконання завдань самостійної роботи; виконання тестових завдань; підготовка реферату, доповіді з мультимедійною презентацією контрольна робота (для ЗФН)
ПНР 2. Уміти застосовувати необхідні інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності.	30	30	18	
ПНР 3. Уміти застосовувати творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності, здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності.	40	40	24	
Разом	100	100	60	

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(денна форма навчання)**

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти						Разом
	Ведення конспекту	Опитування	Розв'язування тестів	Самостійна робота			
				Практичні завдання	Реферат	Презентація	
Тема 1. Вища освіта. Правові основи вищої освіти в Україні.	2	-		3			5
Тема 2. Історія вищої освіти.	2	5		3			10
Тема 3. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні.	2	5		3			10
Тема 4. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.	2	5		3			10
Тема 5. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими державами.	2	-		3			5

Тема 6. Концептуальні аспекти формування єдиного європейського освітнього простору.	2	5	12	3	10	10	10
Тема 7. Адаптація української системи освіти до європейських вимог.	2	5		3			10
Тема 8. Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти як складова інтегрування в європейський освітній простір.	2	-		3			5
Тема 9. Стратегії розвитку європейської вищої освіти.	-	-		3			15
Реферат, презентація	-	-	-	-	10	10	20
Разом	16	25	12	27	10	10	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(заочна форма навчання)**

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти						Разом
	Ведення конспекту	Опитування	Розв'язування тестів	Самостійна робота			
				Практичні завдання	Реферат, презентація	Контрольна робота	
Тема 1. Вища освіта. Правові основи вищої освіти в Україні.	2	5	12	3	10	-	22
Тема 2. Історія вищої освіти.	-	-	-	3		-	3
Тема 3. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні.	-	-	-	3		-	3
Тема 4. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.	-	-	-	3		-	3
Тема 5. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими державами.	-	-	-	3		-	3
Тема 6. Концептуальні аспекти формування єдиного європейського освітнього простору.	-	-	-	3		-	3
Тема 7. Адаптація української системи освіти до європейських вимог.	2	-	-	3		-	5
Тема 8. Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти як складова інтегрування в європейський освітній простір.	-	-	-	3		-	3
Тема 9. Стратегії розвитку європейської вищої освіти.	-	-	-	3		-	3
Реферат, презентація	-	-	-	-		10	10

Індивідуальне завдання (контр.роб)	-	-	-	-	-	32	32
Разом	4	5	12	27	20	32	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Артёмов І.В., Ващук О.М. Концептуальні та правові основи формування Європейського освітнього простору : навчальний посібник / за ред. Ф.Г. Ващука, В.І. Лугового. Ужгород : Зак ДУ, 2011. 486 с.
2. Болонський процес : Документи / Укл. : З.І. Тимошенко, А.М. Грохов, Ю.А. Гапон, Ю.У. Полеха. К. : Вид-во Європ.ун-ту, 2004. 169 с.
3. Вища освіта та Європейський освітній простір / Василь Крижко, Марк Елькін, Ольга Старокожко, Ксенія Тельчарова, Ольга Грицайова . Бердянськ, Видавець Ткачук О.В. 2015. 448 с.
4. Ільченко А.М., Шейко С.В. Вища освіта і Болонський процес : навчальний посібник. Полтава : РВ ПДАА, 2014. 316 с.
5. Інтеграція в європейський освітній простір : здобутки, проблеми, перспективи : монографія / за заг. ред. Ф.Г. Ващука. Ужгород : Зак ДУ, 2011. 560 с.
6. Ніколаєнко С.М. Вища освіта – джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства. К. : Знання, 2005. 319 с.

Допоміжні:

1. Андрущенко В. Модернізація вищої освіти України в контексті Болонського процесу. *Болонський процес в дії*. К., 2005. С 5-11.
2. Болонський процес : перспективи і розвиток у контексті приєднання до Європейського простору вищої освіти : монографія / за ред. В.М. Бебика. К. : МАУП, 2004. 200 с.
3. Домніч В.І. Головні принципи входження України в європейський простір вищої освіти *Проблеми модернізації освіти України в контексті Болонського процесу* : Матеріали Першої Всеукраїнської наук.-практ. конф. К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. С. 11-17.
4. Ільченко А.М., Вовк М.О. Стан сформованості мотивації до навчання у здобувачів вищої освіти // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Міжнародні челпанівські психолого-педагогічні читання». К.: Гнозис, 2019. №2. Кн. 2. Том I (24). С.219 -226.
5. Ільченко А.М., Подлесна Г.В. Особливості організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти в процесі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2018. №6. Кн. 2. Том III (81). С.184-194.
6. Загальноєвропейський простір вищої освіти - досягнення цілей: Комюніке Конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти (м. Берген, Норвегія, 19-20 травня 2005 р.) // *Вища школа*. 2005. № 4. С. 20-25.
7. Кириченко І.Г. Формувати єдину європейську систему освіти (Правові аспекти функціонування Болонської декларації на території України) // *Гуманітарні науки*. 2005. №1. С. 31-36.
8. Подлесна Г.В., Ільченко А.М. Шляхи реалізації особистісно-орієнтованого підходу до навчання в процесі формування особистості здобувача вищої освіти // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2018. №6. Кн. 2. Том I (79). С. 389-400.
9. Проблеми адаптації вищої освіти в Україні до європейських стандартів і принципів Болонського процесу : *Матеріали міжнар. наук. конф.* 23-26 берез. 2004 р., Ужгород (Україна) – Сніна (Словаччина) / Упоряд. Х.М. Олексика. Ужгород, 2004. 227 с.

Інформаційні ресурси:

1. Артёмов І.В., Ващук О.М. Концептуальні та правові основи формування Європейського освітнього простору : навчальний посібник / за ред. Ф.Г. Ващука, В.І. Лугового. Ужгород : Зак

ДУ, 2011. 486 с. URL : <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/3718>

Ільченко А.М., Шейко С.В. Вища освіта і Болонський процес : навчальний посібник. Полтава : РВ ПДАА, 2014. 316 с. URL :

<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/559/1/%D0%92%D0%B8%D1%89%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%96%20%D0%91%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81.pdf>

2. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років. URL : http://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf
3. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року №1556 – VII //Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014р./№37-38/ стр.2716, ст.2004. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
5. Хоружий Г. Ф. Європейська політика вищої освіти. Монографія. Полтава : Дивосвіт, 2016. 384 с. URL : <https://knute.edu.ua/file/MjkyMQ==/01d626453878c72a91c026651e5a0735.pdf>